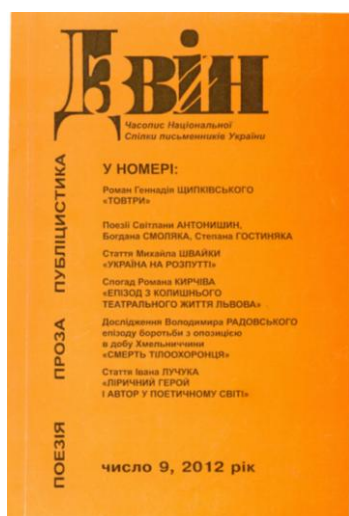
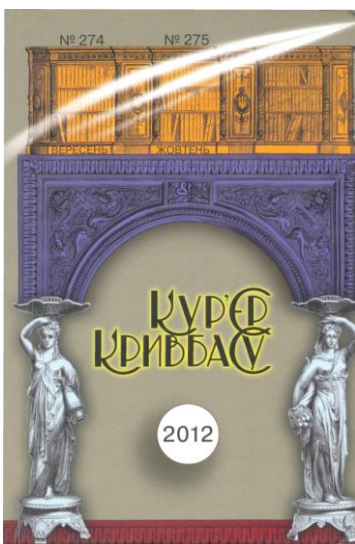

Огляд новинок вітчизняної та зарубіжної художньої періодики
(липень – жовтень 2012 р.)

Сторінками історії

Одним із лауреатів державної літературної премії імені Олеся Гончара в 2012 р. став прозаїк **Геннадій Щипківський** за трилогію «Товтри». Другу книгу трилогії «Товтри», яка має назву «Директорія», пропонує читачам журнал «Дзвін» в №№9,10 за 2012р. Вона розповідає про історичні події в житті Української Народної Республіки в її найдраматичнішу (кам'янецьку) добу. Правда про політичні, отаманські чвари й підступи, про невміння об'єднатися національними силами робить роман суворо реалістичним, але, водночас, роман часто і ліричний.

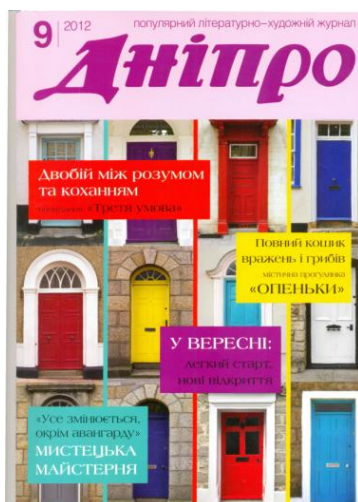
До українського читача, хоча і з великим запізненням, приходять яскрава творчість Юрія Косача – поета, прозаїка, драматурга, одного із активних організаторів мистецького життя повоєнної еміграції.

Найвагоміший доробок Ю.Косача – це цілий ряд оповідань і повістей минувшини. Увагу письменника привертають постаті тих співвітчизників, що стояли зі своїм часом нарівні, причетні до його визначних подій, виявили велич духу і життєстійкість. Поряд з іншими, у портретній галереї, створеній Ю.Косачем, є представниця української еліти XVIII ст. Анастасія Скоропадська (вдова одного із останніх гетьманів України). Про неї написано оповідання «Глухівська пані», а надрукував його журнал «Кур'єр Кривбасу» в №№274-275 за 2012р. Її зображено в тяжкий для неї й для України час. Яскравий, розумний, владній жінці, яка виділяється серед оточення, спілкується з найвищими російськими державотворцями стає зрозумілим, що «тепер всім править не Глухів, а Москва» і нема чого сподіватися з чужих рук дарованої волі. Трактуювання автором ролі Івана Скоропадського відмінне від традиційного: автор намагається виправдати гетьмана перед Україною як людину, котра в найскладніших умовах робила для свого народу все, що могла. Анастасія Скоропадські зображена не лише хранителькою родини, роду, а й національної духовності.

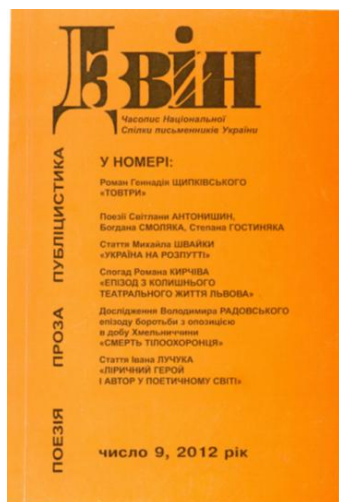
В цьому ж журналі надруковано уривок з перекладеного українською мовою роману австрійського письменника ХХ ст. **Германа Броха «Смерть Вергілія»**. Це історичний роман епохи Стародавнього Риму, хоча для історичного твору в ньому мало історичних фактів. В науці їх майже немає: скупі біографічні дані, кілька дат – це все, що відомо про римського поета Публія Вергілія Марона – творця всесвітньо відомої «Енеїди». Останнє – легенди. Події роману від-

буваються за одну неповну добу, але містять в собі не тільки земне існування римського поета, а і його відчуття і розуміння світової історії, сприйняття самого життя та існування. Найголовніше в романі – не стільки самі події, скільки те найвище напруження духовних сил, які приходять до поета на порозі вічності.

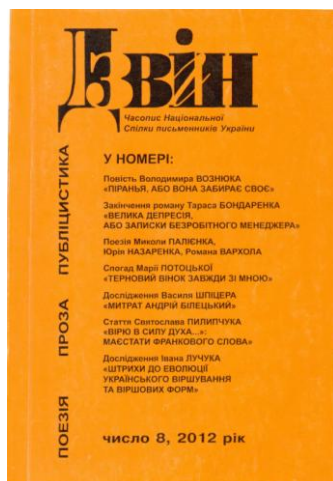
Сучасність на папері

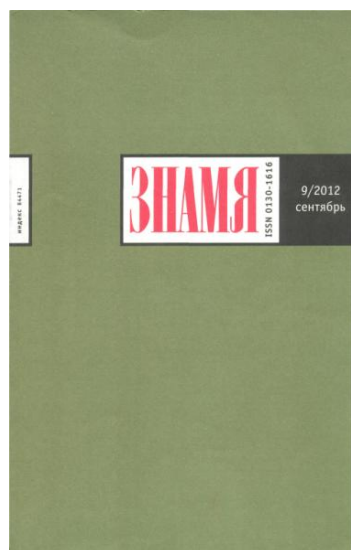
В сучасній українській прозі посилилась увага до психологічного письма: герої стали психологічно переконливішими. Вони можуть перебувати на роздоріжжі, бути невпевненими, слабкими. Проте в такий спосіб прозаїкам вдається показати проблеми нашого часу, що породжує саме таких безгероїчних героїв. В повісті **Олеси Гунько «Доки цвітуть лілії»** («Дніпро», №9,10 за 2012р.) з великою точністю змальовано молодого чоловіка, який став справжнім круком, котрий іде «по трупах» до щастя, що вимірюється фінансовими статками. Це життєва історія про час виродження, про людську спокуту після скоєння гріха, про віднайдення сенсу в житті головним героєм твору. Тільки неймовірний збіг обставин і випадкова зустріч з колишніми однокласниками і вчителькою заставили головного персонажа відмовитися від того світу, «де за гроші купують совість».

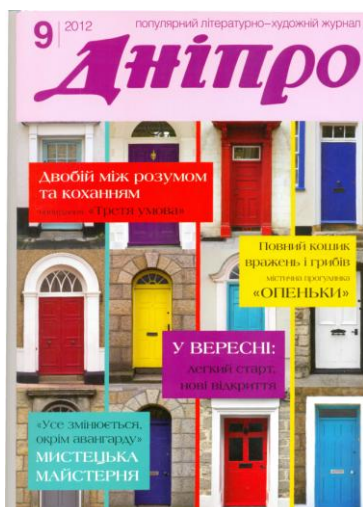
На сторінках журналу «Дзвін», №9 за 1012 р. надрукована невеличка новела **Петра Дараманчука «Суто наш феномен»**. Про що вона? Про таке досить розповсюджене в нашому сьогоденні явище: батьки не завжди можуть створити гідні матеріальні умови життя для своїх дітей у себе вдома, на Україні, і в пошуках роботи їдуть за кордон. На це витрачаються роки. А разом з ними втрачаються родинні зв'язки, якими міцна сім'я. Діти, на жаль, більше цінують матеріальні статки, ніж те, що материнське серце болить від розлуки з ними, і що вони ростуть без материнської уваги і турботи.

Випробування нас життям відбуваються щоденно. Випадають вони і на долю героїв повісті **Володимира Вознюка «Піранья, або вона забирає своє» («Дзвін», №8 за 2012р.)**. Один із персонажів повісті – науковий співробітник Літературного музею Карпат і Підкарпаття Ада Гекторівна. Не переймаючись особливо службовими справами, вона намагається влаштуватися в житті якнайкраще, при цьому маніпулюючи всіма, хто зустрічається на її шляху або живе поруч. На жаль, втрачаючи близьких людей, героїня не здобула гіркий дар цінувати час, людей, гостріше розуміти і власну невичність, і шкодувати за негаразд мовленим словом. Не даремно автор багато пише про негативне в нашому сьогоденні: це є своєрідним попередженням для людей: до чого може привести втрата ними в житті високих моральних орієнтирів.

Впечатляющий рассказ **Сергея Пищикова «Портал семи холмов» («Знамя», №9 за 2012 р.)** уносит воображение читателей в город Стамбул. В этом городе молодая русская пара проводит свой медовый месяц. В гостинице они находят забытый (или выброшенный) чей-то дневник – такую восторженную песнь любви во славу Стамбула, а правильное сказать – во славу великого Константинополя. Великолепие эллинской культуры дает себя знать: портал Софии и сами остатки города, даже руины могут, оказывается, своей красотой свести с ума современного туриста-путешественника, унося его на временную грань между настоящим, прошлым и будущим. Случайно (или не совсем) им встретился автор этого дневника и кое-что из таинственного в своем дневнике смог объяснить молодым людям.

Мабуть, більшості з нас, дорослих, хочеться повернутися в цікаві й дивовижні часи – в дитинство. Про таку мандрівку написав **Сергій Масько** ностальгічну історію під назвою **«Пухнасті калюжі»** і віддав її в журнал **«Дніпро»**. Оpubлікована вона в **№9 за 2012р.** Герої оповідання – двоє дорослих чоловіків – приїжджають в містечко, де пройшло їх дитинство і де, як каже автор, «калюжі пухнасті» і можна «побігати по хмарках». Напрочуд світла і добра історія.

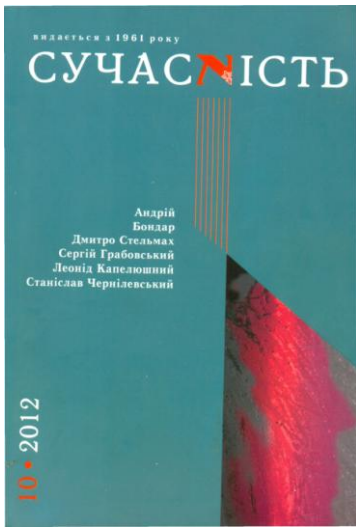
Серед українців, які, переважно, не зі своєї волі опинилися поза межами Батьківщини, є письменниця Віра Селянська. Зараз вона живе в Бразилії, тут творить і пропагує Україну та перекладає твори українських авторів португальською. Досі друкувалися в журналі «Березіль» лише її поетичні твори. Нещодавно письменниця завершила повість «Спілкування з опалевим метеликом», яка й надрукована в №9 - 10 за 2012 р. Один із мотивів твору – пошуки гармонії в людських стосунках (тобто духовне спілкування), при цьому увага звернена на саму людину, на її дії, на відповідальність людини за свої вчинки і чесноти, які відображають її справжню сутність: чесноту доброти, чистоти, співчуття. Один із персонажів повісті говорить: «Люди шукають свого доповнення в людських істотах. Нам треба людського серця, людського тепла, людського розуміння». В цьому переконана і авторка.

Письменник **Анатоль Калиновський** належить до українських письменників, які в силу тих чи інших причин змушені були жити і творити поза межами України. В поодиноких публікаціях у вітчизняній пресі зустрічаємо його під псевдонімом Анатоль Галан. А тим часом, письменник цей самобутній і багатогранний, новеліст (без перебільшення) світового рівня. І, на жаль, мало відомий українським читачам. В цьому ж журналі надруковано новели з його збірки «Чарівна дружина». Манері письма Калиновського притаманні чіткість характерів, лаконічність стилю, простота, уміння цікаво розповісти. Автор – майстер як романтичних чи любовних сюжетів, так і критик недоліків навколишнього світу: підлабузництва, сварливості, пиятики та інше.

На сторінках журналу «Всесвіт» в №9 - 10 за 2012 р. можна прочитати роман сучасної іспанської письменниці Мерседес Нойшефер-Карлон «Розтрошений хідник» – найбільш автобіографічний та визнаний її твір. Це вражаюча сповідь про сприйняття довколишнього світу очима й почуттями маленької(чотирирічної) дівчинки. Сама автор сказала про свій роман, що вона хотіла розповісти про перші думки та почуття дитини, як вона відчуває світ, про страхи і тривоги, які випали на її долю в роки війни. Хоча розповідь ведеться від імені маленької дівчинки, це дуже серйозна книжка для дорослих.

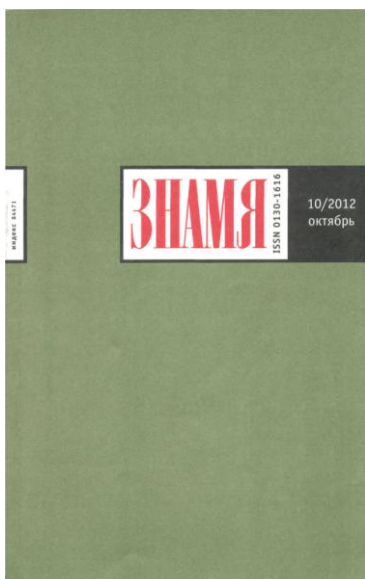
Скарбниця мемуарів

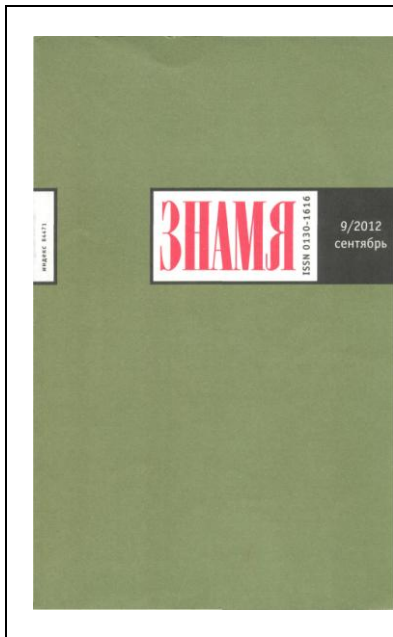
Спогади – це не менш значуща складова нашого сьогодення, ніж, безпосередньо, саме життя. Свої спогади пропонує читачам **Дмитро Стельмах** – син відомого українського письменника Михайла Стельмаха. І надруковані вони в журналі «Сучасність», №10 за 2012 р. Це спогади людини, яка живе в літературі і в літературному світі як в рідному і теплому домі. Це «спогади про письменників та їхніх дітей, про близьких і знайомих мені людей, про Київ минулих днів... Наче оповідки, наче кумедні, сумні та ганебні історії, наче ностальгія за давніми добрими часами», – написав автор.

До автобіографічних творів належить повість-есе **Петра Ходанича «Косіння трави»**, надрукована на сторінках журналу «Київ», №9 за 2012р. Це оповідь про будні рідного для письменника краю – Закарпаття, яка охоплює чотири десятиліття – з 1951 по 1991рр. Конкретна діяльність постає поруч з показом процесу духовного становлення особистості митця. В повісті є розповідь про дитинство автора, про родичів, кожен з яких є цікавою особистістю, про заняття в студії художників в Ужгороді, військова служба у Мукачеві і перший журналістський досвід, навчання у Московському літ-інституті, повернення додому, робота в апараті місцевої спілки письменників та інше.

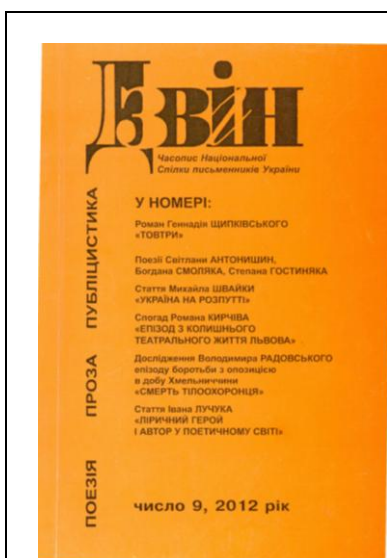

В августі 2012 г. Василю Аксенову исполнилось бы 80 лет. Прошло три года, как его нет с нами. Но интерес к личности писателя и его творчеству не ослабевает: переиздаются его произведения, в толстых журналах публикуются материалы из его архива, в Казани, на его родине, ежегодно проводятся аксеновские фестивали. Журнал «Знамя» в №10 за 2012 г. дает подборку материалов «**Василий Аксенов. Незабываемый век**». Публикацию открывают письма к Аксенову его друзей: Юлиу Эдлеса, Зиновия Гердта, Анатолия Наймана, Анатолия Гладилина и др. Затем следуют воспоминания, связанные с Булатом Окуджавой и Владимиром Войновичем. Далее – один из рассказов зрелого писателя и дневниковые московские записи Аксенова начала 90-х.

В журнале «Знамя», №9 за 2012г. можно прочитать воспоминания известного сценографа **Едуарда Кочергина** под названием «**Медный Гога. Воспоминания декоратора**». Это воспоминания автора о своей работе в БДТ в Санкт-Петербурге, где главным режиссером был Георгий Товстоногов. А родные и близкие Георгия Александровича звали его Гогой – так было проще и теплее. Отсюда и название воспоминаний. 21 год работал Кочергин в БДТ художником, оформил 30 спектаклей для театра, хорошо знал театральную жизнь, о многих ее событиях и рассказывает читателям.

Він і вона

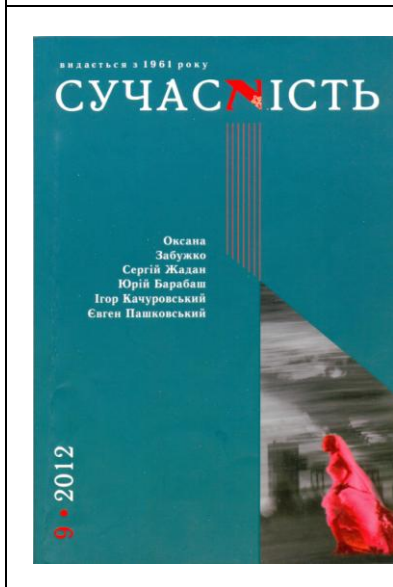
Життєвий шлях мінливий і невпинний. Він сповнений багатьох приємних зустрічей та сумних прощань. А доля людини на цьому шляху, мов ожеледиця, то підштовхне до щастя, то зіштовхне з вершин», – так написала **Ірина Суховерська** в своїй новелі «**Ожеледиця**». Новела надрукована в журналі «Дзвін», №9 за 2012р. разом ще з двома новелами «**Жінка з французьким манікюром**» та «**Крик твоїх очей**». Герої цих трьох творів різні за соціальним статусом, за професією, у кожного за плечима не зовсім простий досвід сімейного життя, є кохані люди і рідні діти. Та в кожного з них була зустріч, що «принесла хвилину щастя і втопила у вічному болю».

Світлана Єременко пропонує читачам свої оповідання «**Дім не для мене**» та «**Суперниця**» («Київ», №9 за 2012р.). Головні персонажі оповідань – жінки. У кожній в минулому є прожите й пережите, були або є кохані чоловіки, спільні домівки або ні, було щастя. Останнім часом добра чи зла доля повертає в їх життя колишніх чоловіків. Навіщо? Відповіді на ці питання є в оповіданнях.

Людмила Таран в своєму творі «**Остання жінка, останній чоловік**» («Сучасність», № 7 - 8 за 2012 р.) розповідає історію, в якій доля зв'язала в один тугий вузол кілька людських життів. Десятикласниця Інна закохалася у свого вчителя: ситуація досить тривіальна. Але це дитяче почуття не пропало в житейському морі (що часто буває). Може це і є спорідненість душ, яка не зважає на різницю у віці, приписи, забобони. Може це і є те шовкове й оксамитове, і золоте, ніжне і трепетне, що його називають коханням. І про яке знали тільки їхні листи.

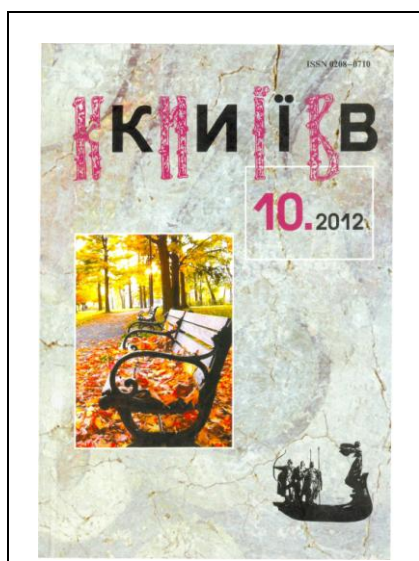
Інколи доля розкладає життя людей, як карти в складному пас'янсі. В любовному трикутнику опинилися герої повісті **Сергія Жадана** «**Мама ховала це у волоссі**» («Сучасність», №9 за 2012р.). Один із героїв розповідає історію із свого життя. Вона із числа тих, які краще тримати в собі. Вона ж заставила його балансувати між почуттям закоханості і почуттям обов'язку багато років.

Люди і долі

В кінці 2012 р. побачив світ новий твір письменника, критика, видавця **Михайла Слабошпицького** «**Що записано в книгу життя (Михайло Коцюбинський та інші)**». Великі фрагменти роману надрукував журнал «**Київ**», №7-8 за 2012р. Автор зробив спробу через 100 років по смерті героя свого біографічного твору – Михайла Коцюбинського, знаного українського письменника і загадкової особистості водночас, зазирнути в його внутрішній світ. Перед читачами постає М. Коцюбинський із усією складністю творчої індивідуальності, з унікальною загадковістю художника, якого важко спрогнозувати, а неповторна проза його виділяється серед українських письменників. Були й глибоко особисті труднощі, проблеми, які випадають на кожне людське життя.

Подорожуючи світом

Відомий сучасний історик і дослідник київської минувшини **Ігор Гирич** створив путівник по Києву. Автор не прагне повідати в деталях історію міста, а лише дати візуальну картину пам'яток Києва та пов'язаних з ними історичних подій і людей, що біографічно пов'язані з тим чи іншим будинком. Розділи книги «**Київський путівник**» друкує журнал «**Київ**», починаючи з №№**3-4, 5, 6, 7-8, 10** і далі. Та частина книги, що вміщена на сторінках №№**7-8**, розповідає про собор Св'ятої Софії і Михайлівський Золотоверхий собор, про історію їх будівництва й ті зміни, що вони пережили за віки свого існування, про найцікавіші будинки і споруди поруч з соборами, про видатних особистостей, які так чи інакше пов'язані з цим районом Києва. Розділи книги в №№**10** розповідають про найцікавіші вулиці старого Києва: Житомирську, Січових стрільців, Ярославів Вал та інші.